

Η ΤΕ Πρέβεζας του ΚΚΕ
και το Τ.Σ. της ΚΝΕ
τιμά τους εκτελεσθέντες
ΕΑΜίτες και
ανταρτοΕΠΟΝίτες
από τον ΕΔΕΣ
τον Σεπτέμβρη του 1944.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σας προσκαλούμε σε διήμερο εκδηλώσεων
στις 17-18 του Σεπτέμβρη 2016 με θέμα :

**Απελευθέρωση της Πρέβεζας από τον ΕΛΑΣ, «μάχη της Πρέβεζας»
με τα γεγονότα της Παργινόσκαλας (Σεπτέμβρης του 1944)**

ΤΕ Πρέβεζας του ΚΚΕ και το Τ.Σ. της ΚΝΕ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

17/9/2016, Σάββατο, 8μμ,
1^ο Γυμνάσιο (παλιό) Πρέβεζας

- Αφήγηση για τα γεγονότα της εποχής
- Αντάρτικα τραγούδια
- Ομιλία από τον Κώστα ΜΠΑΤΣΙΚΑ μέλος της γραμματείας της ΚΕ του ΚΚΕ
- Συναυλία με το συγκρότημα ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ.
- Έκθεση αφίσας και ντοκουμέντων

18/9/2016, Κυριακή, 11πμ,
Μνημείο Παργινόσκαλας

- Κατάθεση στεφάνων προς τιμή των πεσόντων
- Ομιλία
- Αποκαλυπτήρια του νέου μνημείου που κατασκεύασε η ΤΕ Πρέβεζας του ΚΚΕ

Η πάλη του ΚΚΕ κατά τη δεκαετία 1940-1949 συνιστά τη μεγαλύτερη ίσως προσφορά του Κόμματος στην εργατική τάξη και τα φτωχά λαϊκά στρώματα της Ελλάδας, καθώς και τη μεγαλύτερη συμβολή του στη δράση του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος στον αιώνα που πέρασε. Ο αγώνας του τελευταίου τετραμήνου του 1944, με αποκορύφωμα τον Δεκέμβρη, αποτελεί συνέχεια της πάλης του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στην Κατοχή, του απελευθερωτικού κινήματος στο οποίο ηγήθηκε το ΚΚΕ. Ήταν το προοίμιο της τρίχρονης εποποιίας του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (ΔΣΕ), της κορυφαίας ταξικής σύγκρουσης στην Ελλάδα κατά τον 20° αι. Η λαϊκή ένοπλη πάλη το 1944 υπήρξε φαινόμενο μοναδικό σε όλη την καπιταλιστική Ευρώπη μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπως μοναδικός υπήρξε και ο ρόλος του ΔΣΕ.

Το ΚΚΕ ήταν ο εμπνευστής και ο αιμοδότης της Εαμικής αντίστασης. Στο ΕΑΜ συσπειρώθηκαν ενάμισι εκατομμύριο Έλληνες. Από τα χρόνια της κατοχής ήταν φανερό ότι το ΕΑΜ και το ΚΚΕ θα ήταν ο καταλύτης των πολιτικών εξελίξεων όταν απελευθερωνόταν η Ελλάδα. Το ένοπλο τμήμα του ΕΑΜ, ο ΕΛΑΣ, είχε στις γραμμές του σχεδόν 150.000 ένοπλους αντάρτες. Η ΕΠΟΝ τράβηξε στις γραμμές της 650.000 νεολαίους. Το αποτέλεσμα αυτής της γενναίας δράσης ήταν η απελευθέρωση μέχρι το 1944 του 90% της κατεχόμενης Ελλάδας. Στις απελευθερωμένες περιοχές έμπαιναν οι βάσεις της Εαμικής εξουσίας. Μέσα από τον ηρωισμό των μελών και των στελεχών του, το ΚΚΕ δημιούργησε αγωνιστικά πρότυπα στον λαό. Η ίδρυση και η δράση του ΕΑΜ στάθηκαν από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα στην ιστορία της νεότερης Ελλάδας. Για πρώτη φορά στην Ελλάδα ενώθηκαν και πάλεψαν πλάι - πλάι, κάτω από τις σημαίες μιας ενιαίας πατριωτικής απελευθερωτικής οργάνωσης, τόσο τεράστια πλήθη, που μετρούνταν σε εκατοντάδες χιλιάδες αγωνιστές και αγωνίστριες.

Η Μάχη της Πρέβεζας. Με τον όρο Μάχη της Πρέβεζας, ονομάζουμε την ένοπλη σύρραξη που έλαβε χώρα κατά το Σεπτέμβριο του 1944 ανάμεσα στα μάχιμα σώματα του ΕΛΑΣ και τα στρατιωτικά σώματα του ΕΔΕΣ που έδρευαν στα Ιωάννινα και την Ήπειρο. Η Μάχη της Πρέβεζας κράτησε περίπου 12 ημέρες και ενώ οι Ελασίτες απέτρεψαν το Εδεδίτικο σχέδιο κατάληψης της πόλης, η μάχη έληξε με την συνομολόγηση της Συμφωνίας της Καζέρτας και την κατάπαυση πυρός. Η μάχη έλαβε χώρα αμέσως σχεδόν μετά την απελευθέρωση της Πρέβεζας από τον ΕΛΑΣ (14 Σεπτέμβρη του 1944). Στις 21-22 Σεπτεμβρίου 1944, και ενώ οι συγκρούσεις μαίνονται μέσα στην πόλη, μια ομάδα από την **υποδειγματική ΕΠΟΝ της Πρέβεζας** βρίσκεται οχυρωμένη μέσα στο **1ο Γυμνάσιο**. **Επικεφαλής τους είναι ο Δημήτριος Τρομπέτας**, νεαρός αξιωματικός του ΕΛΑΣ από τη Σαγιάδα Θεσπρωτίας. Το κτίριο σφυροκοπάται με όλμους και ο επικεφαλής του ΕΔΕΣ της περιοχής, Δημήτριος Γαλάνης, θα συλλάβει με αιφνιδιασμό τους κλεισμένους ΕΠΟΝίτες, θα τους μεταφέρει στην Παργινόςκαλα, όπου και θα τους εκτελέσει μαζί με άλλους ΕΑΜίτες αγωνιστές, ανάμεσα στους οποίους και τον **Γυμνασιάρχη Χρήστο Κοντό**. Αρκετοί άλλοι θα εκτελεστούν στις φυλακές του Παντοκράτορα τις επόμενες ημέρες, αφού θα τους ανακρίνουν με φρικτά βασανιστήρια. Συνολικά εκτελέστηκαν περίπου 75 άτομα, ενώ πολλοί άλλοι συνελήφθησαν και βασανίστηκαν απάνθρωπα.

Έχει έρθει η ώρα να ανταπαντήσει κι ο ΕΛΑΣ, ο οποίος έχει λάβει μεγάλες ενισχύσεις σε άνδρες και υλικό από το Άκτιο. Τις απογευματινές ώρες ο ΕΛΑΣ αναδιπλώνεται και επιχειρεί έξοδο και αντεπίθεση από το κάστρο του Αγίου Ανδρέα. Οι αντάρτες του ΕΛΑΣ επιχειρούν με επιτυχία και οι δυνάμεις του ΕΔΕΣ υποχωρούν από τις θέσεις που είχαν καταλάβει. Όλοι περιμένουν την εντολή για κλιμάκωση της αντεπίθεσης, η οποία όμως ποτέ δεν θα έρθει. Η μεραρχία του ΕΛΑΣ δεν θα εκδώσει ποτέ τη διαταγή αυτή, γιατί εν τω μεταξύ έχει υπογραφεί η Συνθήκη της Καζέρτας.

Η Συμφωνία της Καζέρτας υπογράφηκε στις 26 Σεπτεμβρίου 1944 στην πόλη Καζέρτα της Ιταλίας ανάμεσα στην αυτοεξόριστη κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ελληνική κυβέρνηση, τις ελληνικές αντιστασιακές οργανώσεις (ΕΑΜ και ΕΔΕΣ) και τις Βρετανικές στρατιωτικές δυνάμεις της Μέσης Ανατολής.

Η ιστορικά λανθασμένη για το λαϊκό κίνημα συμφωνία αυτή καθόριζε τα εξής: **«Όλες οι ανταρτικές δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα θα υπάγονταν στις διαταγές της ελληνικής Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, η οποία στη συνέχεια θα τις έθετε υπό τις διαταγές του στρατηγού Ρόναλντ Σκόμπι. Οι στρατιωτικοί ηγέτες του ΕΛΑΣ και του ΕΔΕΣ αναλάμβαναν την υποχρέωση να απαγορεύσουν στις ανταρτικές μονάδες οποιαδήποτε δράση που θα απέβλεπε στην κατάληψη της εξουσίας».**

Η συμφωνία της Καζέρτας, όπως και η συμμετοχή του ΚΚΕ και του ΕΑΜ στην αστική κυβέρνηση του 1944 είναι απτό παράδειγμα πόσο ουτοπικός είναι ο ισχυρισμός ότι χάρη στη μαχητικότητα και στη συνέπεια του κομμουνιστικού κόμματος είναι δυνατόν μία τέτοια κυβέρνηση να ακολουθήσει ένα φιλολαϊκό δρόμο ή να πάρει κάποια ευνοϊκά μέτρα υπέρ του λαού και σιγά σιγά να ανοίξει το δρόμο για έναν ευνοϊκότερο συσχετισμό στην πάλη για το σοσιαλισμό.

Αντίθετα με αυτήν την αισιόδοξη προοπτική ελέγχεται η εμπειρία όλης της περιόδου, όπως αποτυπώνεται και στα γεγονότα της μάχης της Πρέβεζας. Στο πλαίσιο της συμμετοχής σε αστική κυβέρνηση δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν αμοιβαία επωφελείς συμβιβασμοί, από τη στιγμή που το Κ.Κ. έχει κάνει ήδη την πρώτη και θεμελιώδη υποχώρηση: έχει παραιτηθεί από την πάλη για την εργατική εξουσία. Από τη στιγμή εκείνη αρχίζουν να υλοποιούνται και υποχωρήσεις που αλλιώς φαίνονται ανερμήνευτες, όπως αυτή της συμφωνίας της Καζέρτας που έκρινε και την μάχη της Πρέβεζας.

Με τη Μάχη της Πρέβεζας επιβεβαιώνονται περίτρανα τα Συμπεράσματα στα οποία κατέληξε και το Τμήμα Ιστορίας της ΚΕ του ΚΚΕ γράφοντας:
 «Στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου το διεθνές κομμουνιστικό κίνημα δεν μπόρεσε να διαμορφώσει επαναστατική στρατηγική για την κατάκτηση της εργατικής εξουσίας αλλά αυτονόμησε την πάλη ενάντια στους κατακτητές από την πάλη για την ανατροπή της αστικής εξουσίας.
 Επιβεβαιώθηκε κυρίως ότι ανάμεσα στο καπιταλισμό και τον σοσιαλισμό δεν υπάρχει ενδιάμεσο κοινωνικοοικονομικό σύστημα, άρα δεν μπορεί να υπάρξει και ενδιάμεση πολιτική εξουσία.
 Η επανάσταση ή θα είναι σοσιαλιστική ή δεν θα γίνει.»*

Η ΤΕ Πρέβεζας του ΚΚΕ απευθύνει κάλεσμα σε αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, του ΔΣΕ, σε συγγενείς τους, καθώς και στους φίλους και οπαδούς του ΚΚΕ για συλλογή και καταγραφή ιστορικών στοιχείων και αντικειμένων, σημειώνοντας ότι η προσπάθεια συνεχίζεται και μετά το διήμερο των τιμητικών εκδηλώσεων.

**ΑΓΩΝΑΣ • ΓΝΩΣΗ
 ΤΟΛΜΗ • ΑΝΤΟΧΗ**

“Να προχωράς και εσύ
 καθώς προβαίνει μπρος η Ιστορία”
 (Ν. Χικμέτ)

*1 Δεκέμβρης του '44, Κρίσιμη ταξική σύγκρουση, επιμέλεια:Τμήμα Ιστορίας της Κε του ΚΚΕ, εκδ. Σύγχρονη Εποχή, σ.37